

Hlavní příčiny odkladu školní docházky

Podíl dětí z celkového počtu žadajících o odložení

Celková nezralost

40,7 %

Logopedické vady a poruchy řeči

21,4 %

5,4 % Psychika - adaptace, soustředění

9,3 % Sociální nezralost

3,4 % Nezralost z důvodu sociokulturního zázemí

4,8 % Grafomotorika

0,4 % Somatické problémy

5,7 % Celkový opožděný vývoj řeči

4,2 % Zdravotní postižení /znevýhodnění

1,1 % ADHD

1,5 % Pracovní návyky

2,0 % Škola příčinu nezná

3,1 % Jiná příčina

Podle Českého statistického úřadu tvořili **žáci s odkladem (OŠD)** v minulém školním roce zhruba čtvrtinu nově přijatých do první třídy. Týkalo se to přibližně **26 000** dětí, asi **dvě třetiny** z nich byli chlapci.

FOTO: SHUTTERSTOCK // KOJÁŽ ŠIMON / LN

Mistři odkladu docházky

Odložení nástupu potomka na ZŠ žádají tisíce rodičů, ČR je v tom evropský šampion

KRISTÝNA MACHÁČKOVÁ

PRAHA „Jsem neklidná z toho, kolik jsem letos napsala odkladů školní docházky, z mých zkušeností plyne, že to obrovský nárůst,“ popisuje LN Daniela Verdánová, jihočeská předsedkyně Sdružení praktických lékařů pro děti a dorost. I když má většina žádostí podle Libora Mikuláška, ředitele Pedagogicko-psychologické poradny Brno, pádný důvod, jsou i případy, kdy mají rodiče jen úzkost z toho, aby jejich děti uspěly. „Mají někdy až neopodstatněný strach ze selhání dětí, proto se je snažíme uklidnit, že to zvládnou,“ dodává Mikulášek, podle něj se počet žádanek o odklad zvýšil asi o deset procent oproti loňsku.

Podle statistik Česko drží první místo v počtu odkladů v Evropě. Důvody jsou jasné, tvrdí Mikulášek: „Stojí za tím nároky prvního ročníku. Když tam pustíte nezralé děti, tak jsou neúspěšné.“ „A kdo chce mít neúspěšné dítě?“ „A kdo chce mít neúspěšné dítě?“ „A kdo chce mít neúspěšné dítě?“ „A kdo chce mít neúspěšné dítě?“

„Žádost je strašně moc, rodiče se po dvou letech covidu pořád bojí, aby výuka byla kvalitní,“ popisuje svou zkušenost v pražské poradně její ředitelka a psychologka Galina Jarolímková. Rodiče se podle ní po pandemických letech neoprávněně bojí i přetlaku na školách kvůli nástupu ukrajinských dětí. A někteří z nich se raději přiklání k odkladu.

Polovina žádostí je zamítnuta

„Více než polovinu odkladů nepotvrdíme,“ řekla Jarolímková. Část rodičů tím podle psychologů opravdu chce dětem jen prodloužit mládí. „U některých dětí odklad nepomůže. Rodiče mají pocit, že se doučí nějaké věci za odložený rok. Odklady řešíme od února, teď je duben, je ještě dost času něco dopilovat,“ upozorňuje. Pocit, že rodiče tím, že nechají dítě ve školce déle, něčemu pomůžou, podle ní není namístě. „Děti s odkladem, který nebyl nutný, se mohou potom ve třídě třeba i nudit nebo jsou vyzrálejší po psychické stránce a nemusí si se spolužáky rozumět,“ dodává Jarolímková.

Podle odborníků je řešení, jak tento negativní trend usměrnit, několik. V tuto chvíli by podle psychologů bylo vhodné se zaměřit na více pedagogické péče v mateřských školách a zmírnit „náraz“, který děti zažívají v první třídě, „ubrat plyn“ i ve druhé.

Napomoci by podle psychologů mohla i větší síť přípravných tříd, kde se s dětmi už systematicky pracuje. „V přípravných třídách jsou spolu vrstevníci a mají i odbornou pomoc, jako jsou logopedové. V jiných případech se odkladové děti vrací do školek, kde se mezi mladšími nezdokonalí,“ řekl LN ředitel Petr Punčochář, ředitel brněnské Základní školy Svážná, kde letos měli ze sto dvaceti dětí patnáct odkladů. Podíly dětí s odkladem jsou v jednotlivých regionech podle tematické zprávy školní inspekce navíc velmi nerovnoměrné a pohybují se v jednotlivých okresech od 13,4 procenta po 30,4 procenta.

Nejčastějšími důvody pro odklad školní docházky jsou podle školských poraden celková nezralost dítěte a poruchy řeči. „Dětem rodiče nečtou, neumí pak správně artikulovat, jsou tam výrazné logopedické vady,“ dodává psychologka.

Podle odborníků se v ČR přitom možnost odkladu školní docházky dlouhodobě nadožívá. „Jedná se o výsostně český fenomén, který v západním světě nemá svou obdobu. Aktuálně se celková odkladovost pohybuje kolem 23 procent dětí s meziročním nárůstem o jedno až dvě procenta,“ uvedl klinický psycholog a spoluzakladatel České společnosti pro neurokognitivní rehabilitaci Petr Nilius. Zbytečné odklady podle něj mohou ohrozit zdravý a přirozený vývoj dítěte a nemají ani dobrý vliv na vzdělávací systém.

Někdy je to naopak

Stává se podle poraden i opak, že rodiče se brání odkladu v případě, že jej doporučí. Rodiče ratolesti sice třeba poctivě připraví na zápis, ale ve výuce už potomci nestačí. „Jsou i případy, kdy rodiče pětiletých dětí si myslí, že pokud mají vysoké nadání, že jsou schopné usednout ve třídě, neuvědomují si, že to má i další roviny, jako je sociální,“ uzavírá Mikulášek.

Policie vyšetřuje násilnou smrt tří lidí

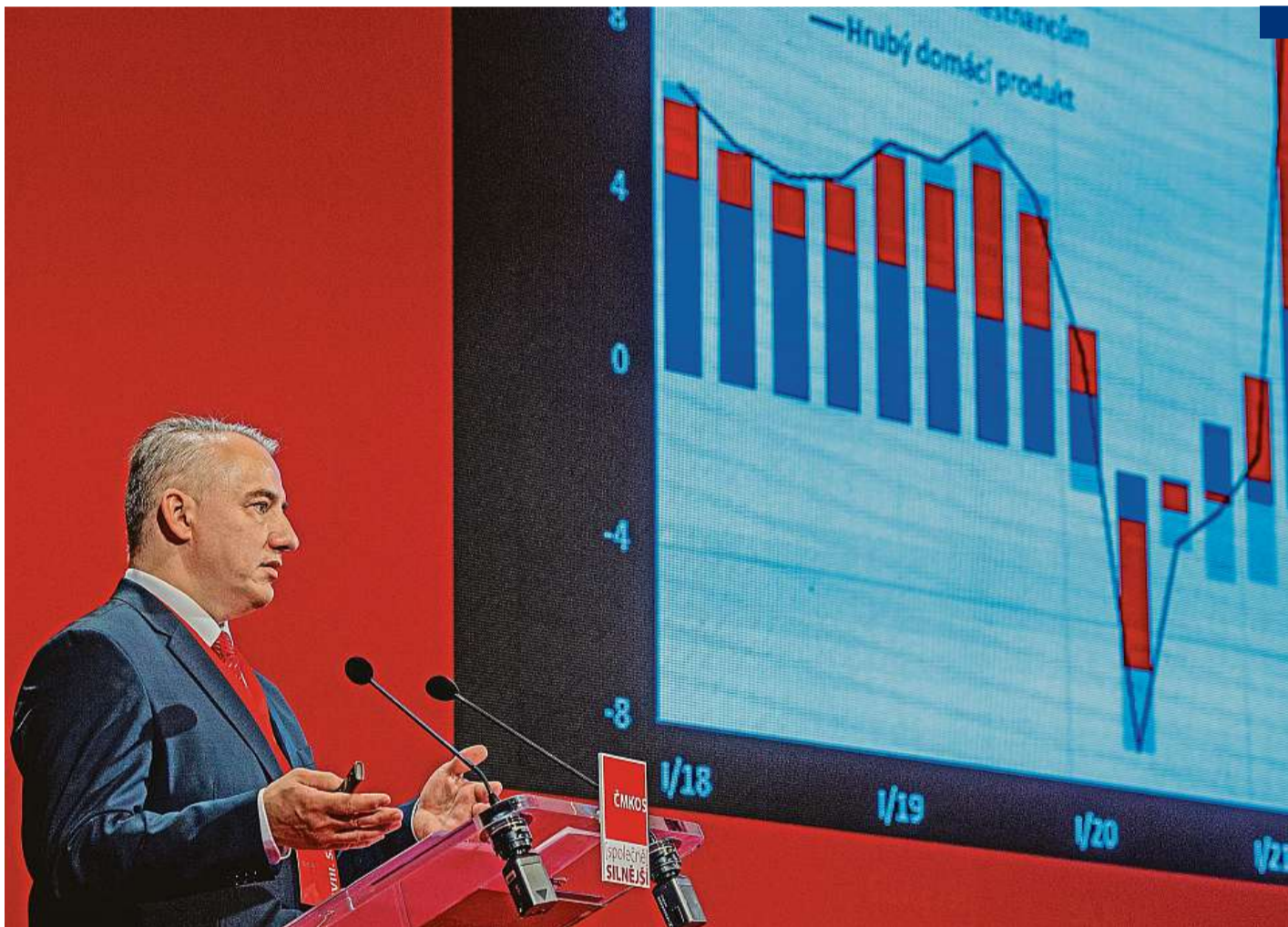
KOSTELEČ NA HANÉ (Prostějovsko) Kriminalisté v Kostelci na Hané na Prostějovsku vyšetřují včerejší násilné úmrtí tří dospělých lidí. Podezřelého policisté zadrželi, řekla policejní mluvčí Marie Šafářová, podle níž je vyšetřování na začátku a další informace nelze zatím poskytnout.

U domu v Kostelci večer stále zasahovali policisté. Podle mluvčí mohou být obyvatelé Kostelce na Hané klidní, podezřelou osobu kriminalisté zajistili.

Na místě neštěstí odpoledne zasahovala záchranná služba. Podle mluvčí záchranky Lucie Mikiskové o případu může informovat pouze policie.

Server iDNES s odkazem na důvěryhodný zdroj uvedl, že policisté pátrali po mladém muži, který měl zavraždit otce a sourozence. Starosta František Horák redakci potvrdil, že policie před osmou večer pachatele zadržela.

Kriminalisté nechtěli případ komentovat. „V tuto chvíli další bližší informace poskytnout nemůžeme,“ řekla policejní mluvčí Šafářová. čtk

STARONOVÝ PŘEDSEDA

Středula: Utkat se o Hrad je teď reálné

PRAHA Českomoravskou konfederaci odborových svazů (ČMKOS) povede dál Josef Středula. Na odborářském sjezdu včera při volbě do čela největší odborové centrály v Česku získal 153 ze 173 odevzdaných hlasů. Vzápětí v rozhovoru pro iDNES řekl, že nyní je reálná jeho kandidatura na prezidenta. O Hrad by ale usiloval jedině jako „občanský kandidát“ a o ty hlasy chce zabojovat. K rozhodnutí potřebuje týden na rozmyšlenou.

V poslední době se Středula zapojoval do debat kolem řešení dopadů pandemie koronaviru a války na Ukrajině a s tím související hrozby stagflace, tedy vysoké inflace a nízkého hospodářského růstu. Je znám jako tvrdý vyjednávač.

V době, kdy Středula stál v čele svazu KOVO, se profiloval jako výrazný kritik pravicových vlád. FOTO ČTK

Oběd v hospodě? Už příliš drahý

Dokončení ze strany 1

„Duben je zatím, co do návštěvnosti, nejhorší z posledních měsíců. Záleží na konkrétním dni, ale v průměru oproti době před covidem ubyla přes obědy minimálně třetina až polovina hostů, což přisuzuji zdražování. Je vidět, že lidé začínají kvůli krizi šetřit,“ uvedla pro LN Lucie Feřtová, majitelka plzeňského obědového bistra Bistrůška.

Podle Luboše Kastnera z AMSP nejméně lidí chodí na oběd do restaurace v pondělí. „Začátkem týdne lidé konzumují jídlo z víkendů. Říkáme tomu z legrace „krabičkové pondělí“,“ popisuje. Naopak v pátek si podle něj chtějí lidé posezení v restauraci vynahradiť, a navíc prý na pátečním obědě nešetří.

Některé restaurace nemluví jen o slabší návštěvnosti přes obědy,

ale také v době večer. „Oproti době před covidem se nevrátilo deset procent hostů, dalších pět ubylo nyní kvůli zdražování,“ sdělil LN manažer brněnské Pivnice Orion Jiří Folk. „Méně hostů chodí celkově, jak přes obědy, tak večer,“ dodává.

Se zásadním poklesem počtu hostů po dobu obědů i večer se potýká i restaurace Tradice v Praze. Ta přitom dříve hlavně v době obědů praskala ve švech. „Chybí nám zhruba čtyřicet procent hostů. Přisuzujeme to hlavně častějšímu home office, protože jsme v administrativním centru na Andělu. Lidé změnili svoje návyky a odrazuje je i všeobecné zdražení,“ uvedl pro LN majitel restaurace Martin Veselý.

Také kdysi oblíbená síť restaurací Potrefená husa spadající pod Staropramen v současnosti eviduje zhruba 85procentní návštěv-

nost oproti době před pandemií. „Vidíme ale regionální rozdíly. Někde je návštěvnost již téměř stejná jako před pandemií, jinde se ještě zcela nepřiblížila,“ uvedla pro LN mluvčí Pivovarů Staropramen Denisa Mylbachrová za restaurace, které fungují vedle hlavního města například v Brně, Plzni, Liberci, Ostravě nebo v Českých Budějovicích a dalších městech v Česku.

Ceny letí vzhůru

Všechny oslovené restaurace už ceny jídel navýšily, nejčastěji o deset až 20 procent. Tvrdí, že je k tomu donutily rostoucí náklady. Do cen musely promítnout zejména zdražující energie, potraviny, ale i lidskou práci a v některých případech zvyšující se nájemné. To je podle Luboše Kastnera z AMSP důvod, proč je zdražení citelnější ve větších městech opro-

Skok k vyšší ceně

■ Vývoj průměrné útraty za oběd v krajských městech v březnu 2020 a nyní, v korunách. Zahrnuty jsou restaurace i rozvážkové služby.

Praha	138/175
České Budějovice	125/159
Plzeň	124/163
Karlovy Vary	114/143
Ústí nad Labem	112/142
Liberec	121/157
Hradec Králové	119/154
Pardubice	119/156
Jihlava	111/138
Brno	165/131
Zlín	113/142
Olomouc	138/109
Ostrava	108/149
ČR	121/156

Zdroj: Edenered

ti hospodám na vsích. „Konkrétně obědy byly obecně málo profitabilní, byl to vlastně takový levný přežitek, ale nyní se to už za ty ceny dělat nedá,“ komentuje Kastner. „Teď se permanentně mění náklady i prodejní ceny a „menička“ se tisknou ze dne na den,“ říká.

Hostů méně, tržby stejné

Hostů tedy sice přichází méně, na tržbách to ale kvůli vyšším cenám znát není. „Nyní je sice menší počet transakcí, ale vzrostla jejich hodnota. Tržby restaurací jsou tedy vyšší než v roce 2019, jen s menším počtem účtenek,“ říká Kastner.

„Restaurace v Česku jsou pořád dost levné. To, že hospodským rostou tržby, navíc neznamená, že by vydělávali víc. Výdělek jde na pokrytí vyšších nákladů na potraviny, energie a další

dodavatelské služby a zboží,“ sdělila LN Jana Kohoutová, mluvčí společnosti SaltPay, která vytváří restaurační systém Storyous.

Za obědy v tuzemských restauracích podle průzkumu společnosti Edenered Češi zaplatí v průměru 156 korun, například v roce 2020 to přitom bylo 121. Nejdražší obědy jsou nyní v Praze, kde průměrně stojí 175 korun.

Podle společnosti Qerko, která sbírá data o platbách z tisíce tuzemských restaurací, si Češi nejčastěji objedávají řízek, za který v současnosti zaplatí průměrně 157 korun. Ceny smaženého sýra se pohybují mezi 85 a 194 korunami. Za svičkovou lidé zaplatili v restauraci průměrně 174 korun, přičemž ceny se pohybují od 119 do 205 korun. Guláš stojí průměrně 159 korun, nejlevnější je za 115 a nejdražší za 259 korun.